

Maailmaa kiertävä päivystyskirurgi

Professori Ari Leppäniemi on työskennellyt Meilahden sairaalassa vuodesta 1981 ja päivystyskirurgian ylilääkärin virassa vuodesta 1999. Urallaan hän on kouluttanut kädestä pitäen satoja lääkäreitä päivystyskirurgian saloihin, ohjannut useita väitöskirjoja sekä ollut merkittävästi viemässä niin suomalaista kuin kansainvälistäkin kirurgiaa eteenpäin. Kavereiden keskuudessa Leppiksenä tunnettu Leppäniemi on todennäköisesti kansainvälisesti tunnetuin suomalainen kirurgi.

Mikä sai sinut valitsemaan kirurgin uran?

Asia valkeni minulle jo varhain kandina prope-
deutiikan kurssilla, eikä mieli ole siitä muuttu-
nut. Kirurgin ura on haastava, käytännöllinen,
palkitseva, merkityksellinen ja siinä saa nopean
palautteen tehdystä työstä. Ja sitä paitsi leikkaa-
minen on siis niin kivaa...

Mikä on ollut parasta työssäsi, leikkaukset, osastokierrot, kokoukset vai joku muu?

Parasta on ehdottomasti leikkaaminen. Tärkeä
osa työtä ovat myös osasto- ja tehokierrot ja
erityisesti myös keskustelut nuorison kanssa

aamuraportilla. Ja nuorisolla tarkoitan kaikkia
minua nuorempia senioreita ja junioreita.

Olet kiertänyt paljon maailmalla luennoimassa ja kouluttamassa, mikä on näiden matkojen paras anti?

Matkoilla oppii aina uutta ja on myös tärkeää
nähdä miten muut kollegat toimivat ja leikkaa-
vat eri tilanteissa. Näiden matkojen antia ovat
myös olleet pitkät ystävyysuhteet ja verkostoi-
tuminen ulkomaisten kollegojen kanssa.

Uran tähtihetket?

Uran varrelta on useita lämpimiä ja hyviä muis-
toja. Ensimmäisenä mieleen tulevat muutamat
erittäin vaikeat leikkaukset, jotka onnistuivat
ja paransivat potilaan. Toisena ovat ulkomaan
humanitaarisen kirurgian projektit pienen tu-
lotason maissa sekä Aasian tsunamiin ja Mala-
gaan liittyvät evakuintilennot ja niiden järjes-
täminen. Kolmantena olen ollut erittäin otettu
useiden yhdistysten kunniajäsenyyksistä sekä
kansallisista kunnianosoituksista, kuten Suo-
men Leijonan I luokan ritarimerkistä.

Kirurgit ovat yhä enemmän erikoistumassa vielä suppeamman alueen osaajiksi. Miten näet tämän kehityksen vaikuttavan päivystyskirurgian tulevaisuuteen?

Päivystyskirurgia on kehittynyt omaan suun-
taansa ja käsittää osa-alueita monen suppean
alan tai subspecialiteetin alueelta. Lisääntynyt
keskittyminen vain hyvin suppeaan alueeseen
on selkeästi uhka päivystyskirurgian osaami-
selle. Suomessa tarvitaan ehkä tulevaisuudessa
päivystyskirurgian erityispätevyys tai vastaava
järjestely, ja joka tapauksessa päivystävät kirur-
git tarvitsevat jatkuvaa kouluttautumista ylläpi-
tääkseen päivystyskirurgista osaamista.

Vinkkejä kirurgin uraa aloittavalle

Erityisesti uran alkuvaiheessa leikkaussalissa kannattaa viettää mahdollisimman paljon aikaa. Erikoisalalla ei ole niin paljon väliä ja oppia kannattaa ammentaa kokeneilta kirurgeilta erikoisalasta riippumatta.

Minkälainen leikkaus on mielestäsi mieluisin?

Traumalaparotomia potilaalle, joka on kuolemassa verenvuotoon. Hyvänä kakkosena vaativa elektiivinen yhteisleikkaus muiden erikoisalojen kirurgien kanssa.

Olet ollut aktiivinen kirjoittaja. Mikä omista julkaisuistasi on mielestäsi merkittävin?

Teimme Reijo Haapiaisen kanssa 1990-luvulla satunnaistetun tutkimuksen vatsan puukotusvammojen hoidosta (1). Tulosten perusteella hoitolinjoja voitiin tarkastella uudessa valossa, eikä kaikkia vatsaan puukotettuja tarvinnut leikata. Katsaus-artikkeleista tärkeimpänä pidän kirjoitusta laparostomiasta eli vatsan jättämisestä auki, mikä on ollut yksi tärkeimmistä kiinnostukseni kohteista urani aikana (2).

Miten rentoudut vapaa-ajallasi?

Luen, kalastan, urheilen (sulkapallo) ja soitan pianoa.

Mielikirjasi ja -elokuvasi

Hemingwayn Kenelle kellot soivat? Ja Casablanca.

VILLE SALLINEN ja PANU MENTULA

KIRJALLISUUTTA

1. Leppäniemi A, Haapiainen R. Selective nonoperative management of abdominal stab wounds. A prospective, randomized study. *World J Surg* 1996;20:1101–6.
2. Leppäniemi A. Laparostomy, why and when? *Critical Care* 2010;14:216.